

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

Dato: 6. april 2009
Sags nr.: 0900412
Sagsbeh.: SUMLPJ / Regional sundhed
Dok nr.: 26309

Besvarelse af spørgsmål 1 (bilag 4) ad L 155 Forslag til lov om ændring af sundhedsloven (etablering af hjemmel til i visse situationer at hjemtransportere afdøde patienter), som Sundhedsudvalget har stillet til ministeren for sundhed og forebyggelse den 25. marts 2009.

Spørgsmål 1:

"Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 24. marts 2009 fra Bente Vassard, jf. L 155 - bilag 4."

Svar:

Bente Vassard m.fl. nævner i brevet af 24. marts 2009, at alle danskere som udgangspunkt skal være lige i vores offentlige sundhedsvæsen.

Jeg er helt enig i, at borgere i Danmark skal have lige adgang til undersøgelse og behandling i det offentlige sundhedsvæsen. Og i øvrigt generelt have lige adgang til offentlige ydelser.

For så vidt angår transport til og fra behandling, skal udgifterne hertil som udgangspunkt afholdes af borgerne. Kun i nogle afgrænsede tilfælde kan der ydes transport eller godtgørelse herfor.

Lovforslaget om hjemtransport af afdøde afspejler tanken i de almindelige befordringsregler - at det som udgangspunkt er patienten, som må afholde udgifterne til transport til og fra behandling - og i forbindelse med dødsfald på sygehuset er det patientens dødsbo, som må afholde udgiften. I visse særlige situationer vil det imidlertid efter regeringens opfattelse ikke være rimeligt, at omkostningerne ved hjemtransporten af den afdøde patient pålægges boet efter afdøde. I disse særlige tilfælde er der derfor med lovforslaget indført en hjemmel for regionsrådet til at hjemtransportere den afdøde patient.

Jeg vil i øvrigt henlede udvalgets opmærksomhed på mit brev af 18. september 2008 til Bente Vassard m.fl., som jeg også har fremsendt til udvalget den 23. september 2008 i forbindelse med besvarelse af udvalgets spørgsmål nr. 517.

Jeg vil her kommentere de mere overordnede spørgsmål, som bringes op i brevet af 24. marts 2009.

Baggrunden for bortfald af amternes praksis:

Indtil kommunalreformen trådte i kraft den 1. januar 2007, havde amterne mulighed for uden lovhjemmel at påtage sig opgaver, hvilket fulgte af de almindelige kommunale ulovbestemte grundsætninger (kommunalfuldmagten).

Amterne havde således mulighed for i medfør af kommunalfuldmagten bl.a. at sørge for hjemtransport af afdøde patienter, men de havde ikke en lovhjemlet pligt hertil.

I forbindelse med kommunalreformens ikrafttræden den 1. januar 2007 fremgår det af regionsloven, at regionerne i overensstemmelse med lovgivningen skal varetage sygehusvæsenets opgaver og tilvejebringe tilbud om behandling hos praktiserende sundhedspersonale. Det fremgår endvidere af bestemmelsen, at regionerne kan varetage opgaver, der ligger i naturlig tilknytning til regionernes opgaver på sundhedsområdet. Videre fremgår det af regionsloven, at regionerne ikke kan varetage andre opgaver end de i bestemmelsen nævnte. Det indebærer, at de almindelige kommunalretlige grundsætninger om kommunernes opgavevaretagelse (de såkaldte kommunalfuldmagtsregler) ikke finder anvendelse for regionernes virksomhed.

Information af de pårørende forinden overflytning til fjernere beliggende sygehus:
I brevet foreslås det, at de pårørende til en patient over 18 år forinden overflytning af patienten af sundhedsfaglige hensyn skal informeres om, at de pårørende/afdødes bo selv skal betale for udgifterne til hjemtransport, hvis patienten dør. Det forudsættes videre, at de pårørende på denne baggrund skal beslutte sig for, om patienten skal overflyttes.

Jeg vil i den forbindelse præcisere, at i de tilfælde, hvor regionen ikke yder hjemtransport af den afdøde patient, afholdes udgiften for hjemtransporten af afdødes bo som en del af begravelsesomkostningerne - og altså ikke af de pårørende. Såfremt boet ikke kan dække udgiften, er der ud over den almindelige begraveshjælp mulighed for at søge kommunen om hjælp til dækning af udgiften efter den sociale lovgivning.

Det er desuden væsentligt for mig at pointere, at det er helt grundlæggende i det danske sundhedsvæsen, at habile patienter over 15 år selv afgiver informeret samtykke til behandling, herunder til behandling på et specialiseret sygehus. Kun i de tilfælde hvor patienten varigt mangler evnen til at give informeret samtykke til behandling, indtræder de nærmeste pårørende i patientens samtykkekompetence.

Det er således naturligvis ikke relevant at bede de pårørende om samtykke til overflyttelse af patienten til behandling på et fjernere beliggende sygehus med tanke på, at afdødes bo i visse tilfælde selv skal betale hjemtransporten, hvis patienten dør på sygehuset.

Til orientering kan jeg oplyse, at information om reglerne om hjemtransport af afdøde patienter vil komme til at ligge på ministeriets hjemmeside samt på sundhed.dk. Desuden forventer jeg, at de enkelte regioner sørger for, at relevante personer i sygehusvæsenet, herunder patientvejlederne, bliver orienteret om reglerne med henblik på at kunne vejlede de pårørende om reglerne i de tilfælde, hvor en patient dør på sygehuset efter at være blevet overflyttet.

Dækning af patienter over 18 år, når overflyttet af behandlingsmæssige årsager:
Som også oplyst tidligere er udgangspunktet, at udgifter i forbindelse med hjemtransport af afdøde påhviler boet efter afdøde uanset hvor i landet og i hvilken forbindelse, dødsfaldet finder sted.

Formålet med lovforslaget er at skabe en hjemmel til, at regionerne kan hjemtransportere afdøde patienter i de tilfælde, hvor det ikke ville være rimeligt at lade udgiften til hjemtransporten påhvile boet efter afdøde. Dette betyder bl.a., at patienter som overflyttes til et fjernere beliggende sygehus af pladsmæssige hensyn er omfattet.

Overflytninger af sundhedsfaglige hensyn sker for at give patienten den bedst mulige behandling. Når lovforslaget alligevel omfatter afdøde patienter under 18 år, som overflyttes af sundhedsfaglige hensyn, er det begrundet i, at boet efter et barn under 18 år oftest indeholder få midler, og at de øgede omkostninger for hjemtransporten af det afdøde barn fra et fjernere beliggende sygehus dermed kan virke særligt belastende og urimeligt for dødsboet.

Aldersgrænsen på 18 år er fastsat med udgangspunkt i myndighedsalderen, og aldersgrænsen på 18 år er ligeledes benyttet i reglerne om begravelseshjælp, som ydes til dækning af begravelsesomkostningerne, herunder evt. hjemtransport af den afdøde.

Dødsfald i udlandet:

Der er i lovforslaget ikke indsat en begrænsning til alene at omfatte dødsfald som finder sted på sygehuse i Danmark. Dette betyder, at også i de tilfælde, hvor lovens betingelser er opfyldt i forbindelse med dødsfald i udlandet, vil regionen skulle sørge for hjemtransporten af den afdøde patient i overensstemmelse med bestemmelserne.